

Tématem práce jsou římsko-provinciální spony uložené ve sbírce Ústavu pro klasickou archeologii, na základě jejichž studia se autorka věnuje především technologii neželezných kovů a jejich slitin na území podunajských provincií v období raného a středního principátu. V úvodní kapitole je stanoven postup, metodika a cíle práce. V průběhu řešení se Lucie Srbová věnuje technologickým stránkám produkce provinciálních spon, dále přináší jejich typologické zhodnocení. Nedestruktivní analýzy se pak staly východiskem pro stanovení konzervačních postupů a další uložení artefaktů.

Teoretická část práce vymezuje oblast zájmu, produkční centra spon v Noriku a Panonii. Pokud jde o charakteristiku provincií, autorka vychází především ze starších publikací V. Sakaře, případně B. Svobody, které představují základní česky psané soubory pro poznání obou oblastí. Na tomto místě by jistě bylo vhodné je také doplnit o novější souborné práce např. T. Fischera, případně W. Gassner ad.¹ Následující kapitola, věnovaná římské metalurgii, je dokladem velmi dobré znalosti zpracování a produkce neželezných kovů (mědi, cínu, stříbra, olova a mosazi) v době římské i předchozích obdobích. Kapitola doplňuje část věnovaná nalezištím rud a dalších nerostných surovin, které se staly jedním z primárních důvodů římského zájmu o tyto zaalpské oblasti. Kapitola 2.2.4 je věnována produkci spon noricko-panonské řady: kromě charakteristiky hlavních typů (s. 23), jsou posuzovány také technologické postupy a způsoby produkce (s. 24 ad.), které opět dokládají velmi dobrou znalost problematiky.

Kapitola třetí, nazvaná „Praktická část“, pak představuje nejdůležitější část práce. Autorka nejprve stručně charakterizuje stav poznání (zde zařadila také novější a nepublikované práce P. Kubína a J. Frýzla; s. 30). Následující stránky jsou věnovány popisu a typologické analýze studovaného souboru ze sbírky UKAR, který tvořilo 7 spon a 3 fragmenty (lučíc, jehly a vinutí). Autorce se podařilo zhodnotit a určit dosud nepublikované exempláře. Tyto skutečnosti se staly východiskem pro praktickou část pracovního postupu: aplikace

---

¹ Fischer, T. 2002: *Noricum. Orbis provinciarum*. Mainz am Rhein; Gassner, W. – Ladstetter, S. – Jilek, S. 2002: *Am Rande des Reiches. Die Römer in Österreich*, Österreichische Geschichte 15. Wien.

nedestruktivních metod posouzení provinciálních spon a jejich následnou konzervaci. Zde autorka oprávněně zvolila mikroelektronovou analýzu (energiově disperzní mikroanalýza EDS a elektronová mikroskopie SEM). Takto bylo možné stanovit prvkové složení materiálu a slitin. Podrobný popis výsledků přináší katalog (s. 36 – 59). Jak je patrné z katalogu i ze závěru, posuzovaný soubor je vzhledem k nejasné provenienci obtížné definovat, není příliš rozsáhlý, ale přesto výstupy díky zvoleným metodám nedestruktivní analýzy přinášejí důležité informace o způsobu a místě vzniku. Lze konstatovat, že soubor spon představuje zajímavý pohled na produkci předmětů podobného druhu, např. příklady užití mosazi, pocínování. Důležité jsou dle mého také výsledky analýz drobnějších fragmentů souboru (č. 8 – 10), které přispěly k potvrzení autenticity jejich provinciálního původu. Práci dále doplňuje velmi kvalitní obrazová příloha, autorské kresby spon, včetně dokumentace materiálového charakteru. Seznam literatury i způsob citování plně odpovídá požadavkům, kladeným na tento typ prací; neobvyklé je však dělení na českou a cizojazyčnou literaturu.

Na tomto místě je třeba konstatovat, že se Lucie Srbová nelehkého úkolu zhostila s neobvyklým nasazením a provedla řadu analýz, které přispěly k definování pojednávaného souboru, čímž splnila zadání své bakalářské práce. Výstupem jsou základy referenčního souboru, který autorka bude moci využít pro další práci. Z těchto důvodů doporučuji bakalářskou práci Lucie Srbové k obhajobě a jako podklad k dalšímu řízení s hodnocením výborně.

V Praze 5. 9. 2012

Doc. PhDr. Jiří Musil, Ph.D.